

**ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ,
ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΝΕΟΛΑΙΑΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΝΩΤΕΡΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ**

**ΓΡΑΠΤΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΕΓΓΡΑΦΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΤΑΞΗ ΣΤΟΥΣ
ΠΙΝΑΚΕΣ ΔΙΟΡΙΣΙΜΩΝ 2019**

Εξεταζόμενο αντικείμενο (Κωδικός): Θρησκευτικά (510)
Ημερομηνία και ώρα εξέτασης: 21/11/2019, 15:30 – 18:30

ΤΟ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΟ ΔΟΚΙΜΙΟ ΑΠΟΤΕΛΕΙΤΑΙ ΑΠΟ 21 ΣΕΛΙΔΕΣ

Το εξεταστικό δοκίμιο αποτελείται από είκοσι (20) ερωτήσεις.

Να απαντήσετε σε **όλες** τις ερωτήσεις.

Όλες οι απαντήσεις πρέπει να καταγραφούν στο Τετράδιο Απαντήσεων.

Σε κάθε απάντηση να αναγράψετε τον αριθμό της ερώτησης.

Οι μονάδες βαθμολόγησης αναγράφονται στο τέλος κάθε ερώτησης.

Δεν επιτρέπεται η χρήση διορθωτικού ή ταινίας.

Οι απαντήσεις πρέπει να είναι γραμμένες με στυλό χρώματος μπλε.

Ερώτηση 1

Στην ενότητα για την προετοιμασία της Θείας Λειτουργίας στην Α΄ Λυκείου, ο θεολόγος καθηγητής ζητά από τους μαθητές να ερμηνεύσουν την έννοια του «καιρού» που «παίρνει» ο ιερέας. Οι μαθητές διατυπώνουν τις εξής ερμηνείες:

- A) Ο «καιρός» αποτελεί υπενθύμιση του ιερέα να φορέσει τα καθορισμένα για τον βαθμό του ιερά άμφια.
- B) Ο «καιρός» είναι σύντομη ακολουθία που αφορά την προετοιμασία των Τιμίων Δώρων, τα οποία θα προσφερθούν κατά τη διάρκεια της Θείας Λειτουργίας.
- Γ) Ο «καιρός» αποτελεί αναφορά στην επερχόμενη Βασιλεία του Θεού.
- Δ) Ο «καιρός» είναι υπενθύμιση του καιρού που ο Χριστός έζησε στη γη για τη σωτηρία των ανθρώπων.

Να γράψετε στο Τετράδιο Απαντήσεων ποια/ποιες από τις παραπάνω ερμηνείες των μαθητών είναι σωστή/ές ή λάθος (π.χ. 1Α – Σωστή / 1Α – Λάθος).

Η απάντηση θεωρείται ορθή μόνο εάν βρείτε τον συνδυασμό των ορθών επιλογών.

(Μονάδες 4)

Ερώτηση 2

Μία θεολόγος καθηγήτρια διδάσκει την ενότητα «Η Εκκλησία της Κύπρου στα χρόνια της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας» στη Γ΄ Γυμνασίου. Για να καταστήσει τους μαθητές ικανούς να επισημάνουν τις ιστορικές ενέργειες κατοχύρωσης του Αυτοκέφαλου της Εκκλησίας της Κύπρου, οργανώνει ομαδικές εργασίες με στόχο τη μελέτη ιστορικών πηγών που αφορούν τον συγκεκριμένο δείκτη επιτυχίας. Επιλέγει τις ακόλουθες πηγές:

- A) Πρακτικά της Α΄ Οικουμενικής Συνόδου.
- B) Πρακτικά της Γ΄ Οικουμενικής Συνόδου.
- Γ) Πρακτικά της Πενθέκτης Οικουμενικής Συνόδου.
- Δ) Πρακτικά Συνόδου Κωνσταντινουπόλεως το 1572.

Να γράψετε στο Τετράδιο Απαντήσεων ποια/ποιες από τις παραπάνω πηγές αποτελεί/ούν σωστή/ές ή λάθος επιλογή/ές για την επίτευξη του συγκεκριμένου δείκτη επιτυχίας (π.χ. 2Α – Σωστή / 2Α – Λάθος).

Η απάντηση θεωρείται ορθή μόνο εάν βρείτε τον συνδυασμό των ορθών επιλογών.

(Μονάδες 4)

Ερώτηση 3

Μία θεολόγος καθηγήτρια κατά τη διδασκαλία της διδακτικής ενότητας «Η Εκκλησία της Κύπρου κατά την περίοδο της Τουρκοκρατίας» στη Γ΄ Γυμνασίου, οργανώνει ομαδικές εργασίες με στόχο τη μελέτη ιστορικών πηγών που αφορούν, τόσο τον εξισλαμισμό, όσο και το φαινόμενο των Λινοβαμβάκων. Επιλέγει τις ακόλουθες πηγές:

- A) Επιστολή του Αρχιεπισκόπου Τιμόθεου προς τον βασιλιά της Ισπανίας Φίλιππο Β΄.
- B) Επιστολή του Αρχιεπισκόπου Χριστόδουλου Α΄ προς τον Δούκα της Σαβοΐας.
- Γ) Την «Έκθεσιν περί των προνομίων της των Κυπρίων Εκκλησίας» του Αρχιεπισκόπου Φιλόθεου.
- Δ) Κατάστιχα της Αρχιεπισκοπής Κύπρου.

Να γράψετε στο Τετράδιο Απαντήσεων ποια/ποιες από τις παραπάνω πηγές αποτελεί/ούν σωστή/ές ή λάθος επιλογή/ές (π.χ. 3Α – Σωστή / 3Α – Λάθος).

Η απάντηση θεωρείται ορθή μόνο εάν βρείτε τον συνδυασμό των ορθών επιλογών.

(Μονάδες 4)

Ερώτηση 4

Ένας θεολόγος καθηγητής παρουσιάζει στην Α΄ Λυκείου τη διδακτική ενότητα «Πνευματική διακονία: το μυστήριο της Ιεροσύνης». Στη φάση της διαμορφωτικής αξιολόγησης, δίνει στους μαθητές φύλλο εργασίας με τις πιο κάτω δηλώσεις, προκειμένου να ελέγξει κατά πόσο οι μαθητές μπορούν να διακρίνουν τα είδη της Ιεροσύνης:

- A) Με τη γενική Ιεροσύνη, ο/η κάθε χριστιανός/ή μπορεί να τελέσει σε έκτακτη ανάγκη το αεροβάπτισμα.
- B) Με την ειδική Ιεροσύνη, όλοι οι κληρικοί μπορούν να τελέσουν όλα τα μυστήρια και τις ακολουθίες της Εκκλησίας.
- Γ) Με τη γενική Ιεροσύνη, ο/η κάθε χριστιανός/ή μπορεί να μετέχει στην Ιεροσύνη του Χριστού με το Βάπτισμα και το Χρίσμα.
- Δ) Με την ειδική Ιεροσύνη και ανάλογα με το βαθμό Ιεροσύνης, οι κληρικοί μπορούν να τελέσουν τα μυστήρια και τις ακολουθίες της Εκκλησίας.

Να γράψετε στο Τετράδιο Απαντήσεων ποια/ποιες από τις παραπάνω δηλώσεις είναι σωστή/ές ή λάθος (π.χ. 4Α – Σωστή / 4Α – Λάθος).

Η απάντηση θεωρείται ορθή μόνο εάν βρείτε τον συνδυασμό των ορθών επιλογών.

(Μονάδες 4)

Ερώτηση 5

Ένας θεολόγος καθηγητής διδάσκει στη Β΄ Λυκείου τη διδακτική ενότητα για την Κινεζική θρησκεία και διαπιστώνει ότι οι μαθητές συγχέουν τον Ταοϊσμό με τον Κομφουκιανισμό. Στην προσπάθειά του να άρει τις παρανοήσεις των μαθητών, καταγράφει στον πίνακα τις πιο κάτω θέσεις:

- A) Η βασική ιδέα του είναι η «τάξη».
- B) Προβάλλει την ιδέα της πρότυπης κοινωνίας ως μιας ιεραρχημένης πυραμίδας.
- Γ) Συνδέεται με δεισιδαιμονίες και μαγικές διδασκαλίες.
- Δ) Η πηγή του παντός γεννά το γιν και το γιανγκ που αντιπροσωπεύουν τους δύο τρόπους ύπαρξης των όντων.
- Ε) Προσπαθεί να εξηγήσει τα μυστικά της ζωής και της αθανασίας.
- ΣΤ) Ο κόσμος αποτελείται από τρεις βασικές πραγματικότητες.

Να γράψετε στο Τετράδιο Απαντήσεων ποια/ποιες από τις παραπάνω θέσεις ανήκουν στον Κομφουκιανισμό και ποια/ποιες στον Ταοϊσμό (π.χ. 5A – Κομφουκιανισμός ή 5A – Ταοϊσμός).

Η απάντηση θεωρείται ορθή μόνο εάν βρείτε όλες τις ορθές επιλογές.

(Μονάδες 6)

Ερώτηση 6

Ένας θεολόγος καθηγητής διδάσκοντας στη Β΄ Λυκείου τη διδακτική ενότητα «Ποιος είναι ο Θεός κατά την πίστη του Χριστιανισμού», έχει ως δείκτη επιτυχίας να επεξηγήσει θεολογικά τον όρο «Μέθεξη». Για να επιτύχει τον δείκτη επιτυχίας παρουσιάζει στους μαθητές τις παρακάτω δηλώσεις και τους καλεί να επισημάνουν ποια/ποιες είναι σωστή/ές ή λάθος:

Η «Μέθεξη» προϋποθέτει:

- A) την απομάκρυνση από την ύλη και τον κόσμο.
- B) τη λογική.
- Γ) την πίστη.
- Δ) τη γνώση της ουσίας του Θεού.

Να γράψετε στο Τετράδιο Απαντήσεων ποια/ποιες από τις παραπάνω δηλώσεις είναι θεολογικά σωστή/ές ή λάθος (π.χ. 6Α - Σωστή ή 6Α - Λάθος).

Η απάντηση θεωρείται ορθή μόνο εάν βρείτε τον συνδυασμό των ορθών επιλογών.

(Μονάδες 4)

Ερώτηση 7

Στην ενότητα για τη θεολογία της Θείας Λειτουργίας στην Α΄ Λυκείου, ο θεολόγος καθηγητής θέλει να επισημάνει ότι η Θεία Λειτουργία δεν είναι μια απλή συγκέντρωση του λαού στον ναό, αλλά είναι «σύνοδος του ουρανού και της γης». Για να επιτύχει τον συγκεκριμένο δείκτη επιτυχίας, ο εκπαιδευτικός συμπεριλαμβάνει στη διδασκαλία ένα από τα πιο κάτω μέρη της Θείας Λειτουργίας:

- A) Τη Μικρή Συναπτή.
- B) Την Ευχή της Μικρής Εισόδου.
- Γ) Την Εκτενή Ικεσία.
- Δ) Την οπισθάμβωνον Ευχή.

Να σημειώσετε στο Τετράδιο Απαντήσεων:

- A) Ποιο από τα παραπάνω μέρη της Θείας Λειτουργίας θα συμπεριλάβει ο εκπαιδευτικός στη διδασκαλία;**
- B) Να δικαιολογήσετε την απάντησή σας, η οποία να μην υπερβαίνει τις 30 λέξεις.**

(Μονάδες 4)

Ερώτηση 8

Ένας θεολόγος καθηγητής διδάσκει τη διδακτική ενότητα για τη Βαβυλώνια Αιχμαλωσία στην Α΄ Γυμνασίου. Έχει ως δείκτη επιτυχίας να καταστήσει τους μαθητές ικανούς να επισημαίνουν τη διαχρονικότητα του κηρύγματος του προφήτη Ιεζεκιήλ. Ως δείκτη επάρκειας χρησιμοποιεί το παρακάτω όραμα του Προφήτη:

«και ἐγένετο ἐπ’ ἐμὲ χεὶρ Κυρίου, καὶ ἐξήγαγέ με ἐν πνεύματι Κύριος καὶ ἔθηκέ με ἐν μέσῳ τοῦ πεδίου, καὶ τοῦτο ἦν μεστὸν ὀστέων ἀνθρωπίνων· καὶ περιήγαγέ με ἐπ’ αὐτὰ κυκλόθεν κύκλω, καὶ ἰδοὺ πολλὰ σφόδρα ἐπὶ προσώπου τοῦ πεδίου, ξηρὰ σφόδρα. καὶ εἶπε πρὸς με· υἱὲ ἀνθρώπου, εἰ ζήσεται τὰ ὀστέα ταῦτα; καὶ εἶπα· Κύριε Κύριε, σὺ ἐπίστη ταῦτα. καὶ εἶπε πρὸς με· προφήτευσον ἐπὶ τὰ ὀστᾶ ταῦτα καὶ ἐρεῖς αὐτοῖς· τὰ ὀστᾶ τὰ ξηρὰ, ἀκούσατε λόγον Κυρίου. τάδε λέγει Κύριος τοῖς ὀστέοις τούτοις· ἰδοὺ ἐγὼ φέρω ἐφ’ ὑμᾶς πνεῦμα ζωῆς καὶ δώσω ἐφ’ ὑμᾶς νεῦρα καὶ ἀνάξω ἐφ’ ὑμᾶς σάρκας, καὶ ἐκτενῶ ἐφ’ ὑμᾶς δέρμα καὶ δώσω πνεῦμά μου εἰς ὑμᾶς, καὶ ζήσεσθε· καὶ γνώσεσθε ὅτι ἐγὼ εἶμι Κύριος. καὶ ἐπροφήτευσά καθὼς ἐνετείλατό μοι. καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἐμὲ προφητεῦσαι καὶ ἰδοὺ σεισμός, καὶ προσήγαγε τὰ ὀστᾶ ἐκάτερον πρὸς τὴν ἀρμονίαν αὐτοῦ. καὶ εἶδον καὶ ἰδοὺ ἐπ’ αὐτὰ νεῦρα καὶ σάρκες ἐφύοντο, καὶ ἀνέβαιναν ἐπ’ αὐτὰ δέρμα ἐπάνω, καὶ πνεῦμα οὐκ ἦν ἐπ’ αὐτοῖς. καὶ εἶπε πρὸς με· προφήτευσον ἐπὶ τὸ πνεῦμα, προφήτευσον, υἱὲ ἀνθρώπου, καὶ εἶπὸν τῷ πνεύματι· τάδε λέγει Κύριος· ἐκ τῶν τεσσάρων πνευμάτων ἐλθὲ καὶ ἐμφύσησον εἰς τοὺς νεκροὺς τούτους, καὶ ζησάτωσαν. καὶ ἐπροφήτευσά καθότι ἐνετείλατό μοι· καὶ εἰσῆλθεν εἰς αὐτούς τὸ πνεῦμα, καὶ ἔζησαν καὶ ἔστησαν ἐπὶ τῶν ποδῶν αὐτῶν, συναγωγή πολλὴ σφόδρα. καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς με λέγων· υἱὲ ἀνθρώπου, τὰ ὀστᾶ ταῦτα πᾶς οἶκος Ἰσραὴλ ἐστὶ, καὶ αὐτοὶ λέγουσι· ξηρὰ γέγονε τὰ ὀστᾶ ἡμῶν, ἀπόλωλεν ἡ ἐλπίς ἡμῶν, διαπεφωνήκαμεν. διὰ τοῦτο προφήτευσον καὶ εἶπὸν πρὸς αὐτούς· τάδε λέγει Κύριος· ἰδοὺ ἐγὼ ἀνοίγω τὰ μνήματα ὑμῶν καὶ ἀνάξω ὑμᾶς ἐκ τῶν μνημάτων ὑμῶν καὶ εἰσάξω ὑμᾶς εἰς τὴν γῆν τοῦ Ἰσραὴλ, καὶ γνώσεσθε ὅτι ἐγὼ εἶμι Κύριος ἐν τῷ ἀνοῖξαί με τοὺς τάφους ὑμῶν τοῦ ἀναγαγεῖν με ἐκ τῶν τάφων τὸν λαόν μου. καὶ δώσω πνεῦμά μου εἰς ὑμᾶς, καὶ ζήσεσθε, καὶ θήσομαι ὑμᾶς ἐπὶ τὴν γῆν ὑμῶν, καὶ γνώσεσθε ὅτι ἐγὼ Κύριος· λελάληκα καὶ ποιήσω, λέγει Κύριος» (Ιεζ. 37, 1-14).

Να γράψετε και να εξηγήσετε στο Τετράδιο Απαντήσεων τέσσερα (4) χαρακτηριστικά γνωρίσματα του διαχρονικού κηρύγματος του προφήτη Ιεζεκιήλ όπως αυτά αποτυπώνονται στο πιο πάνω κείμενο.

Η απάντησή σας να μην υπερβαίνει τις 100 λέξεις.

(Μονάδες 6)

Ερώτηση 9

Ένας θεολόγος καθηγητής διδάσκει την ενότητα «Το κήρυγμα του Ιησού στη Ναζαρέτ» της Β΄ Γυμνασίου και επιδιώκει οι μαθητές να μπορούν να διακρίνουν τη μαρτυρία του ίδιου του Χριστού για τον Μεσσιανικό Του ρόλο, από τις ιουδαϊκές προσδοκίες για τον Μεσσία. Για να επιτύχει τον συγκεκριμένο δείκτη επιτυχίας, αξιοποιεί την προϋπάρχουσα γνώση των μαθητών από τη διδακτική ενότητα «Περιμένοντας τον Μεσσία: 'το πλήρωμα του χρόνου'» του βιβλίου της Α΄ Γυμνασίου.

Να γράψετε στο Τετράδιο Απαντήσεων:

A) Δύο (2) χαρακτηριστικά γνωρίσματα των ιουδαϊκών προσδοκιών για τον Μεσσία που συνδέονται με την προαιχμαλωσιακή περίοδο και δύο (2) που συνδέονται με τη μεταιχμαλωσιακή περίοδο.

B) Τέσσερα (4) χαρακτηριστικά γνωρίσματα της μαρτυρίας του ίδιου του Χριστού για τον Μεσσιανικό Του ρόλο.

Η απάντησή σας να μην υπερβαίνει τις 100 λέξεις.

(Μονάδες 4)

Ερώτηση 10

Ένας θεολόγος καθηγητής παρουσιάζει στη Β΄ Γυμνασίου τη διδακτική ενότητα για τους πειρασμούς του Χριστού και επιδιώκει οι μαθητές να μπορούν να τους συσχετίζουν με τους πειρασμούς του σύγχρονου ανθρώπου. Για πραγμάτωση του συγκεκριμένου δείκτη επιτυχίας, δίνει στους μαθητές το παρακάτω κείμενο:

«Τότε ὁ Ἰησοῦς ἀνήχθη εἰς τὴν ἔρημον ὑπὸ τοῦ πνεύματος, πειρασθῆναι ὑπὸ τοῦ διαβόλου. καὶ νηστεύσας ἡμέρας τεσσαράκοντα καὶ νύκτας τεσσαράκοντα ὕστερον ἐπέινασεν. καὶ προσελθὼν ὁ πειράζων εἶπεν αὐτῷ· Εἰ υἱὸς εἶ τοῦ θεοῦ, εἶπὲ ἵνα οἱ λίθοι οὗτοι ἄρτοι γένωνται. ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν· Γέγραπται· Οὐκ ἐπ' ἄρτω μόνῳ ζήσεται ὁ ἄνθρωπος, ἀλλ' ἐπὶ παντὶ ῥήματι ἐκπορευομένῳ διὰ στόματος θεοῦ. Τότε παραλαμβάνει αὐτὸν ὁ διάβολος εἰς τὴν ἁγίαν πόλιν, καὶ ἔστησεν αὐτὸν ἐπὶ τὸ πτερύγιον τοῦ ἱεροῦ, καὶ λέγει αὐτῷ· Εἰ υἱὸς εἶ τοῦ θεοῦ, βάλε σεαυτὸν κάτω· γέγραπται γὰρ ὅτι Τοῖς ἀγγέλοις αὐτοῦ ἐντελεῖται περὶ σοῦ καὶ ἐπὶ χειρῶν ἀροῦσίν σε, μήποτε προσκόψῃς πρὸς λίθον τὸν πόδα σου. ἔφη αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Πάλιν γέγραπται· Οὐκ ἐκπειράσεις κύριον τὸν θεόν σου. Πάλιν παραλαμβάνει αὐτὸν ὁ διάβολος εἰς ὄρος ὑψηλὸν λίαν, καὶ δείκνυσιν αὐτῷ πάσας τὰς βασιλείας τοῦ κόσμου καὶ τὴν δόξαν αὐτῶν καὶ εἶπεν αὐτῷ· Ταῦτά σοι πάντα δώσω, ἐὰν πεσῶν προσκυνήσῃς μοι. τότε λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Ὑπαγε, Σατανᾶ· γέγραπται γάρ· Κύριον τὸν θεόν σου προσκυνήσεις καὶ αὐτῷ μόνῳ λατρεύσεις. τότε ἀφήσιν αὐτὸν ὁ διάβολος, καὶ ἰδοὺ ἄγγελοι προσήλθον καὶ διηκόνουν αὐτῷ» (Μαρκ. 4, 1-11).

Στο Τετράδιο Απαντήσεων:

A) Να επισημάνετε τους τρεις (3) πειρασμούς του Χριστού στο πιο πάνω κείμενο και να εξηγήσετε το νόημά τους.

B) Να συσχετίσετε κάθε έναν από τους πειρασμούς αυτούς του Χριστού με έναν αντίστοιχο πειρασμό του σύγχρονου ανθρώπου.

Η απάντησή σας να μην υπερβαίνει τις 100 λέξεις.

(Μονάδες 6)

Ερώτηση 11

Διδάσκοντας τη διδακτική ενότητα της Β΄ Γυμνασίου «Ο Ιησούς Χριστός ως διδάσκαλος – Παραβολές», ο θεολόγος καθηγητής επιδιώκει οι μαθητές να μπορούν να τεκμηριώνουν τη θέση ότι ο κάθε άνθρωπος ελεύθερα καθορίζει τη συμπεριφορά του απέναντι στην κλήση του Θεού. Για να το πετύχει αυτό, χρησιμοποιεί το παρακάτω απόσπασμα από την παραβολή του Σπορέα:

«καὶ ἐλάλησεν αὐτοῖς πολλὰ ἐν παραβολαῖς λέγων· ἴδου ἐξῆλθεν ὁ σπείρων τοῦ σπείραι. καὶ ἐν τῷ σπείρειν αὐτὸν ἃ μὲν ἔπεσε παρὰ τὴν ὁδὸν, καὶ ἐλθόντα τὰ πετεινὰ κατέφαγεν αὐτά· ἄλλα δὲ ἔπεσεν ἐπὶ τὰ πετρώδη, ὅπου οὐκ εἶχε γῆν πολλήν, καὶ εὐθέως ἐξανέτειλε διὰ τὸ μὴ ἔχειν βάθος γῆς, ἡλίου δὲ ἀνατείλαντος ἐκαυματίσθη, καὶ διὰ τὸ μὴ ἔχειν ρίζαν ἐξηράνθη· ἄλλα δὲ ἔπεσεν ἐπὶ τὰς ἀκάνθας, καὶ ἀνέβησαν αὐτὰς ἀκάνθαι καὶ ἀπέπνιξαν αὐτά· ἄλλα δὲ ἔπεσεν ἐπὶ τὴν γῆν τὴν καλήν καὶ ἐδίδου καρπὸν ὃ μὲν ἑκατόν, ὃ δὲ ἐξήκοντα, ὃ δὲ τριάκοντα» (Ματθ. 13, 3-8).

Να εντοπίσετε στο πιο πάνω κείμενο τις τέσσερις (4) συμπεριφορές που ελεύθερα επιλέγει ο άνθρωπος απέναντι στην κλήση του Θεού.

Η απάντησή σας στο Τετράδιο Απαντήσεων να μην υπερβαίνει τις 80 λέξεις.

(Μονάδες 4)

Ερώτηση 12

Στη διδακτική ενότητα της Γ΄ Γυμνασίου «Ο ρόλος των Οικουμενικών Συνόδων στη ζωή της Εκκλησίας», η θεολόγος καθηγήτρια αναπτύσσει τη σημασία των Συνόδων.

A) Να αναφέρετε στο Τετράδιο Απαντήσεων τη σημασία του τρόπου λειτουργίας των Συνόδων για την κοινωνία ευρύτερα.

Στη συνέχεια η καθηγήτρια παραθέτει το εξής απόσπασμα:

«Ὁ φύλαξ τῆς Ὁρθοδοξίας, τὸ σῶμα τῆς Ἐκκλησίας τουτέστιν ὁ λαὸς αὐτὸς ἐστὶ»

(Εγκύκλιος Πατριαρχῶν Ὁρθόδοξης Ανατολῆς τοῦ 1848).

B) Να εντοπίσετε στο απόσπασμα της εγκυκλίου τον ρόλο που αποδίδεται στον λαό σε σχέση με τις αποφάσεις των Συνόδων.

Η απάντησή σας να μην υπερβαίνει τις 50 λέξεις.

(Μονάδες 4)

Ερώτηση 13

Μία θεολόγος καθηγήτρια κατά τη διδασκαλία της διδακτικής ενότητας «Παράθυρο στον ουρανό: αρχιτεκτονική, εικονογραφία και υμνολογία» στη Γ΄ Γυμνασίου, επιδιώκει να καταστήσει τους μαθητές ικανούς να επισημαίνουν τους εικονογραφικούς κύκλους σε ένα ναό. Για να πραγματοποιήσει τον συγκεκριμένο δείκτη επιτυχίας, δίνει στους μαθητές εικονογραφικό υλικό από το εσωτερικό ναών της Κύπρου.

Να γράψετε στο Τετράδιο Απαντήσεων:

A) Την ιστορική περίοδο (αιώνα) από την οποία θα αντλήσει εικονογραφικό υλικό για να δείξει την καθιέρωση των εικονογραφικών κύκλων στην εκκλησιαστική ζωγραφική.

B) Το χαρακτηριστικό γνώρισμα του κάθε εικονογραφικού κύκλου σε σχέση με τη θέση του στον ναό.

Γ) Δύο (2) παραστάσεις από κάθε εικονογραφικό κύκλο.

Η απάντησή σας να μην υπερβαίνει τις 70 λέξεις.

(Μονάδες 6)

Ερώτηση 14

Ένας θεολόγος καθηγητής διδάσκει στην Α΄ Λυκείου τη διδακτική ενότητα για «Το κήρυγμα του Χριστού μέσα από τη λατρεία». Στον σχεδιασμό του μαθήματος χρησιμοποιεί τα ακόλουθα κείμενα:

1. *«Καί ἐμπολιτευσάμενος τῷ κόσμῳ, δούς προστάγματα σωτηρίας, ἀποστήσας ἡμᾶς τῆς πλάνης τῶν εἰδώλων, προσήγαγε τῇ ἐπιγνώσει σοῦ τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ καί Πατρός»* (Λειτουργία Μ. Βασιλείου, Ευχή της Αγίας Αναφοράς).
2. *«Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ ὁ Θεός ἡμῶν...ὁ ἐλθὼν εἰς τὸν κόσμον ἵνα ζητήσης καί σώσης τό ἀπολωλός, ὁ τοὺς κοπιῶντας καί πεφορτισμένους πρὸς σεαυτὸν καλῶν καί ἀναπαύων, ὁ τοὺς συντετριμμένους τὴν καρδίαν ἀνορθῶν καί τοῖς πτωχοῖς εὐαγγελιζόμενος εἰρήνην...»* (Ευχὴ του Αγίου Ευχελαίου).

Να γράψετε στο Τετράδιο Απαντήσεων τέσσερα (4) χαρακτηριστικά γνωρίσματα του κηρύγματος του Χριστού μέσα από τα παραπάνω λατρευτικά κείμενα.

Η απάντησή σας να μην υπερβαίνει τις 50 λέξεις.

(Μονάδες 4)

Ερώτηση 15

Μία θεολόγος καθηγήτρια αναλύει το Χριστολογικό δόγμα στη διδακτική ενότητα της Β΄ Λυκείου «Τίνα με λέγουσιν οι άνθρωποι είναι;». Κατά την υλοποίηση του δείκτη επιτυχίας για την ανάλυση των σωτηριολογικών συνεπειών του εν λόγω δόγματος, συμπεριλαμβάνει στη διδασκαλία το πιο κάτω κείμενο από τη διδακτική ενότητα της Γ΄ Γυμνασίου «Ο ρόλος των Οικουμενικών Συνόδων στη ζωή της Εκκλησίας»:

«Οι μεγάλοι αγώνες των αγίων Πατέρων για να διαφυλαχθεί ακέραια η πίστη στη διάκριση των προσώπων της Αγίας Τριάδος, παρά την κοινή θεία ουσία, όπως και η πίστη στην ενότητα του προσώπου του Χριστού παρά τις δύο φύσεις μαρτυρούν για τη σημασία που δίδει η Εκκλησία στο πρόσωπο. Ο Τριαδικός Θεός είναι τρία πρόσωπα. Ο Ιησούς Χριστός είναι πρόσωπο. Ο άνθρωπος είναι πρόσωπο κατ' εικόνα Θεού. Έτσι, το ανθρώπινο πρόσωπο είναι ιερό. Δεν μπορεί να υποτάσσεται σε σκοπιμότητες. Αλλά και η κοινωνία σαν ένωση προσώπων, και όχι σύνολο ατόμων, δεν μπορεί να υποτάσσεται σε σκοπιμότητες. Ύψιστος σκοπός της κοινωνίας είναι να συμμετέχει και να φανερώνει την Τριαδική ζωή. Ο πνευματικός σκοπός της κοινωνίας, δηλαδή η διά της αγάπης τελείωσις των προσώπων δεν μπορεί να υποτάσσεται στους πραγματικούς σκοπούς της ευημερίας, μιας καλύτερης διαβιώσεως κτλ. Θέλω να ζω σε κοινωνία ανθρώπων γιατί αυτό είναι υπαρξιακή ανάγκη της κοινωνικής μου υποστάσεως, γιατί με βοηθεί να πραγματοποιήσω το πρόσωπό μου διά της κοινωνίας με τα άλλα πρόσωπα και στη συνέχεια για να βοηθηθώ στις υλικές μου ανάγκες. Οι οικονομικές και οι άλλες εξωτερικές κοινωνικές σχέσεις πρέπει να είναι η φανέρωση των βαθύτερων πνευματικών σχέσεων. Όπου η κοινωνία θεωρείται πνευματικά και Τριαδικά, τα πρόσωπα συνυπάρχουν εν ελευθερία. Δεν μπορούν να αποτελούν ολοκληρωτικά σύνολα, μάζα, κατευθυνόμενα κόμματα, απρόσωπες καταναλωτικές ομάδες ... Μόνο μέσα στο σώμα του Χριστού η κατατεμαχισμένη ανθρώπινη φύση ενοποιείται κατά το Τριαδικό πρότυπο, χωρίς να καταστρέφονται ή να αφανίζονται τα πρόσωπα» (Αρχιμ. Γεωργίου Καψάνη, Χριστός, Εκκλησία, Κράτος, εκδ. ΕΧΟΝ, Αθήνα 1983, σελ.34).

Να εντοπίσετε και να αντιγράψετε στο Τετράδιο Απαντήσεων θέσεις του συγγραφέα οι οποίες να μπορούν να συνδεθούν με σωτηριολογικές συνέπειες του Χριστολογικού δόγματος. Να αναφέρετε τέσσερις (4) από αυτές τις συνδέσεις.

Η απάντησή σας να μην υπερβαίνει τις 80 λέξεις.

(Μονάδες 6)

Ερώτηση 16

Ένας θεολόγος καθηγητής διδάσκει στη Β΄ Λυκείου τη διδακτική ενότητα «Η χριστιανική κοινότητα μέσα σ' έναν πλουραλιστικό κόσμο». Για να αναδείξει τα χαρακτηριστικά του πλουραλισμού, σύμφωνα με τη χριστιανική παράδοση, αξιοποιεί τον λόγο του Κυρίου «*έρχου και ἴδε*» (Ιωάν. 1, 47).

Να γράψετε στο Τετράδιο Απαντήσεων τέσσερις (4) χριστιανικές αρχές που εμπεριέχει η ανωτέρω πρόσκληση του Κυρίου.

Η απάντησή σας να μην υπερβαίνει τις 50 λέξεις.

(Μονάδες 6)

Ερώτηση 17

Μία θεολόγος καθηγήτρια παρουσιάζει στη Β΄ Λυκείου τη διδακτική ενότητα «Η αρχαία ελληνική θρησκεία». Η καθηγήτρια επιδιώκει οι μαθητές να μπορούν να συγκρίνουν την αρχαία ελληνική-φιλοσοφική κοσμοεικόνα με την κοσμοεικόνα του Χριστιανισμού.

Να αναφέρετε στο Τετράδιο Απαντήσεων έξι (6) χαρακτηριστικά στοιχεία για την κάθε κοσμοεικόνα, τα οποία η εκπαιδευτικός θα αξιοποιήσει κατά τη διδακτική πράξη ως δείκτες επάρκειας.

Η απάντησή σας να μην υπερβαίνει τις 90 λέξεις.

(Μονάδες 6)

Ερώτηση 18

Μία θεολόγος καθηγήτρια διδάσκει τη διδακτική ενότητα για την αλλοτρίωση στη Γ΄ Λυκείου και παρουσιάζει τις συνέπειές της, παραθέτοντας τη φράση του σύγχρονου γάλλου υπαρξιστή φιλοσόφου Ζαν – Πωλ Σαρτρ «Οι άλλοι άνθρωποι είναι η κόλασή μου». Η εκπαιδευτικός θέλει να βοηθήσει τους μαθητές να επισημάνουν τρόπους υπέρβασης της αλλοτρίωσης του ανθρώπου.

Να γράψετε στο Τετράδιο Απαντήσεων:

A) Τον τρόπο υπέρβασης της αλλοτρίωσης του ανθρώπου με βάση τη χριστιανική ανθρωπολογία.

B) Τον τρόπο υπέρβασης της αλλοτρίωσης του ανθρώπου μέσα από τη μυστηριακή ζωή της Εκκλησίας.

Η απάντησή σας να μην υπερβαίνει τις 70 λέξεις.

(Μονάδες 6)

Ερώτηση 19

Ένας θεολόγος καθηγητής διδάσκει στη Γ΄ Λυκείου τη διδακτική ενότητα «Ο ηθικός προβληματισμός και η χριστιανική θεώρηση της Ηθικής» και σχολιάζει την αναστημένη ανθρώπινη φύση του Χριστού. Ένας μαθητής αμφισβητεί τη θέση αυτή επισημαίνοντας ότι η ανθρώπινη ύπαρξη έχει ημερομηνία λήξης. Στη συζήτηση ο καθηγητής τονίζει το κάλεσμα της Εκκλησίας προς τον άνθρωπο για μετοχή σε μια ζωή δίχως λήξη.

Να αναφέρετε στο Τετράδιο Απαντήσεων τέσσερα (4) στοιχεία της χριστιανικής ανθρωπολογίας που να τεκμηριώνουν τη δυνατότητα των ανθρώπων για μια ζωή χωρίς λήξη.

Η απάντησή σας να μην υπερβαίνει τις 100 λέξεις.

(Μονάδες 6)

Ερώτηση 20

Μία θεολόγος καθηγήτρια διδάσκοντας τη διδακτική ενότητα «Ο άνθρωπος στις χαρές και στις λύπες της ζωής» της Γ΄ Λυκείου, έχει ως δείκτη επιτυχίας οι μαθητές να μπορούν να αξιολογούν τα ευχάριστα και τα δυσάρεστα γεγονότα της ζωής. Κατά την υλοποίηση του εν λόγω δείκτη, χρησιμοποιεί ως πηγή το πιο κάτω κείμενο:

«Πλὴν, εἴτε πρόσκαιρός ἐστὶν ὁ πειρασμός, βαστάσατε αὐτόν ὡς καλοὶ τοῦ Χριστοῦ ἀγωνισταί... Εἰ γὰρ πᾶσα ἡ κτίσις λυθήσεται καὶ μεταποιηθήσεται τὸ σχῆμα τοῦ κόσμου τούτου, τί θαυμαστόν καὶ ἡμᾶς, μέρος ὄντας τῆς κτίσεως, παθεῖν τὰ κοινὰ πάθη καὶ παραδοθῆναι θλίψεσιν ἅς κατὰ τὸ μέτρον τῆς δυνάμεως ἡμῶν ὤρισεν ὁ δίκαιος κριτῆς οὐκ ἔων ἡμᾶς πειρασθῆναι ὑπὲρ ὃ δύναμεθα, ἀλλὰ διδοῦς σὺν τῷ πειρασμῷ καὶ τὴν ἔκβασιν, τοῦ δύνασθαι ἡμᾶς ὑπενεγκεῖν; Μὴ τοίνυν ἀποκάμωμεν, ἀδελφοί· ἀναμένουσι γὰρ ἡμᾶς οἱ τῶν μαρτύρων στέφανοι· Ὅ γὰρ μὴ ὑποπεσῶν ταῖς θλίψεσιν, ἀλλὰ διὰ τῆς πρὸς Θεὸν ἐλπίδος, τῆς λύπης τὸ βᾶρος ὑπενεγκῶν, μεγάλην ἔχει παρά Θεῷ τῆς ὑπομονῆς τὴν ἀντίδοσιν»

(Μ. Βασιλείου, *Περὶ ἀρετῆς καὶ κακίας*, Λόγος Α΄, Ρ.Γ. 32, 1281).

Να γράψετε στο Τετράδιο Απαντήσεων ἑξι (6) χαρακτηριστικά γνωρίσματα της χριστιανικῆς ζωῆς ὅπως αὐτὰ αποτυπώνονται στο πιο πάνω κείμενο και πραγματώνουν τον δείκτη επιτυχίας.

Η απάντησή σας να μην υπερβαίνει τις 100 λέξεις.

(Μονάδες 6)